

Spis treści

Wprowadzenie	11
Rozdział I	
Teoretyczne podstawy badań	21
1.1. Pryzmaty postrzegania kobiecości i męskości – esencjalizm biologiczny versus konstruktywizm społeczny	21
1.2. Socjalizacja do tradycyjnych ról kobiecych i męskich	28
1.2.1. Role społeczne a nierówności płciowe	34
1.2.2. Środowisko rówieśnicze i mass media w procesie socjalizacji	45
1.3. Stereotypy płciowe jako społeczne determinanty tradycyjnych podziałów w ramach kategorii męskości i kobiecości	49
Rozdział II	
Socjologiczne interpretacje dostępu kobiet do rynku pracy	57
2.1. Teoria strukturalno-funkcjonalna	57
2.2. Teoria reprodukcji ekonomicznej Samuela Bowlesa i Herberta Gintisa	71
2.3. Teoria reprodukcji kulturowej Pierre’a Bourdieu	77
Rozdział III	
Dynamika dostępu kobiet do edukacji wyższej ze szczególnym uwzględnieniem edukacji politechnicznej. Perspektywa historyczna i współczesna	84
3.1. Edukacja wyższa kobiet z perspektywy historycznej	84
3.2. Politechniki i inne państwowe uczelnie techniczne w Polsce. Rys historyczny	93
3.3. Dostęp kobiet do edukacji wyższej – perspektywa współczesna	115

3.4. Udział kobiet na kierunkach politechnicznych – analiza zjawiska i tendencji rozwojowych	122
3.5. Współczesne postrzeganie wyborów edukacyjnych kobiet oraz kariery kobiet	148

Rozdział IV

Spółeczna konstrukcja zawodu inżyniera	155
4.1. Współczesny obraz kobiety – inżyniera	155
4.1.1. Inżynieria a współczesne osiągnięcia technologiczne	160
4.1.2. Praca w inżynierii – spełnienie marzeń kobiet?	163
4.1.3. Tożsamość inżynierska, kobiety i płaca	167
4.2. Zawód inżyniera w kontekście problemu maskulinizacji	177

Rozdział V

Próba społecznej rekonstrukcji płciowości zawodu inżyniera – „Dziewczyny na Politechniki”	186
5.1. Kobiety w STEM – inicjatywy, organizacje i strategie społeczne	186
5.2. Przekazy reklamowe w przestrzeni akademickiej. Próba typologii	210
Podsumowanie	219

Rozdział VI

Spółeczne postrzeganie wyborów edukacyjnych kobiet studiujących na politechnikach oraz ich zawodowe funkcjonowanie w dziedzinie inżynierii .	223
6.1. Podstawy metodologiczne badań własnych	223
6.2. Analiza i interpretacja wyników badań	232
6.3. Studia na politechnice oraz perspektywy przyszłej kariery zawodowej inżyniera w opiniach studentek	232
6.3.1. Wybory edukacyjne i zawodowe kobiet w świetle stereotypów dotyczących ról płciowych	232
6.3.2. Dostęp kobiet do tradycyjnie męskich środowisk edukacyjnych i zawodowych a problem esencjalizmu biologicznego	238
6.3.3. Adaptacja studentek do politechniki i codzienne funkcjonowanie w tradycyjnie męskim środowisku edukacyjnym	243
6.3.4. Problem maskulinizacji kobiet studiujących na politechnice	254
6.3.5. Sukces edukacyjny, zawodowy i osobisty młodych kobiet – inżynierów	263
6.3.6. Spółeczne postrzeganie nietradycyjnych wyborów kobiet studiujących i pracujących w zawodzie inżyniera	279

6.4. Społeczne postrzeganie kobiet kształcących się i pracujących w tradycyjnie męskich, technicznych obszarach zawodowych – z perspektywy pracujących zawodowo inżynierów	299
6.4.1. Odmienne role zawodowe kobiet i mężczyzn – przyczyny i uwarunkowania	300
6.4.2. Funkcjonowanie kobiet w dziedzinie inżynierii	312
6.4.3. Sukces zawodowy kobiet-inżynierów	328
6.4.4. Kobieta w zawodzie inżyniera a jej rola matki i żony	339
6.4.5. Kobieta – inżynier w roli zawodowej	348
Podsumowanie	356
Zakończenie	361
Bibliografia	369
Spis rycin i tabel	393
The dynamics of women’s access to polytechnic studies. Social theory and practice (Summary)	395